The Art of Piyut

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

1. Rambam (12th century Egypt), Responsum 207

שאלה:... בדבר מה שנהגו החזנין לומר דברי שיר וזולתם מן הפיוטים ממה שהוא שיר חזנות או שבח לבורא או שמחה לחתן או לבעל מילה באמצע הברכות אשר קודם קריאת שמע ולאחריה בשחרית ובערבית או בלילות המועדים. ובערבית בימי המועדים אין יכולים בני האדם להבדיל בין הברכות והפיוט. המותר לומר זאת באמצע הברכות או לאחריהן?...

תשובה: הראוי שלא לומר דבר מדברי השיר האלה בתפלה ואם אין ההמון רוצה אלא לאמרם ויד הבערות על העליונה, יהא זה קודם ברכות קריאת שמע ולא יוסיפו דבר בשום פנים בעצם הברכות ולא יפסיקו ביניהן ובין קרית שמע.

Question:... Regarding the practice of the chazanim to say words of song and the like from *piyutim*, because it is a cantorial song or praise for the Creator or a source of joy for the groom or those arranging a circumcision, in the middle of the blessings preceding Shema and following it, morning or evening, or on the evenings of festivals. In the evenings of festivals people cannot distinguish between the blessings and the *piyut*. May one say these during or after blessings?... Answer: It would be appropriate not to say anything from these songs in prayer. And if the masses only want to say them, and foolishness reigns, then let it be before the blessings of Shema, and let them not add in any way to the actual blessings, and let them not interrupt between the blessings and Shema.

Origins of Piyut

- 2. Rabbeinu Tam (12th century France), cited in Machzor Vitry 325
- ורבינו יעקב בר' מאיר פוסק דבכל י"ח ברכות יכול אדם לחדש בין דברים שהן הודאה ותפילה. בין דברים שהן צרכיו. הואיל ומעין ברכה הוא מחדש. ולא הוי הפסק ברכה כלל. ומותר להאריך בהן כעין קרובות תפילות וסליחות שמסרו לנו רבותי' אנשי השם. מימות שמעון כיפה שיסד סדר של יום הכיפורים. אתן תהלה. ור' אלעזר בירבי קליר שהיה תנא. ויסד קרובות למועדי השנה. ומצינו בכמה מקומות בפיוטין שחולק על תלמוד שלנו באופן של ראש השנה... כי רוב דבריו לפי תלמוד ירושלמי. ובימיו היו מקדשין על פי הראייה. ומארץ ישר' היה. מקרית ספר. ותנא היה. וראיות יש. מדאמרינן [כד דמך] ר' אלעזר בר' שמעון פתח עליה ההוא ספדנא. מכל אבקת רוכל. דהוה

תנא וקרא דרוש ופייטן. בעל קרובות. ודרשות. ופיוטין. ש"מ בימיו היו קרובות. ונראה לי דר' אלעזר קלרי הוא ר' אלעזר בר שמעון. Rabbeinu Tam ruled that throughout the eighteen blessings, one may innovate matters of thanks and prayer and elements of one's needs, because the new element is of the nature of the blessing itself. This is not an interruption at all. One may extend them, like with *krovot* and prayers and *selichot* which our great masters conveyed to us. Since the days of Shimon Kipah, who established the order of Yom Kippur, *Eten Tehilah*, and Rabbi Elazar haKallir, who was a Tanna and established *krovot* for the festivals. We have found in various places in the *piyutim* that he disagreed with our [Babylonian] Talmud in his *ofan* of Rosh HaShanah... for he generally followed the Jerusalem Talmud. And in his days they declared the new moon based on witnesses. And he was Israeli, from Kiryat Sefer. He was a Tanna; this can be proved. We say, "When Rabbi Elazar, son of Rabbi Shimon died, the eulogizer opened, 'From all of the spices of the peddler' for he learned, read, taught and was a *paytan*" – an author of *krovot*, derashot and *piyutim*. We see that in his days there were *krovot*. It appears to me that Rabbi Elazar haKallir was Rabbi Elazar, son of Rabbi Shimon.

- 3. The Goldschmidt Machzor http://www.hebrewbooks.org/21790
- 4. Talmud Yerushalmi, Berachot 1:5, with Pnei Moshe

תנא רבי חלפתא בן שאול הכל שוחין עם ש"צ בהודאה. ר' זעירא אמר ובלבד במודים. רבי זעירא סבר לקרובה כדי לשוח עמו תחלה וסוף פני משה: 'קרובה' הוא הפיוט שאומרים בשעת חזרת הש"צ במודים, כדלקמן "מודים אנחנו לך וכו'". ודוגמתו ברבה פ' אמור בפסוק 'ולקחתם לכם' "מהו 'מכל אבקת רוכל'? דהוה קריי ותני ופייטן ודרשן," ופי' בערוך "קרוב ופייטן". כלומר דאע"ג דר' זעירא אמר דאין החיוב כ"א במודים בלבד ולא בסוף הברכה, מכל מקום היה מחמיר על עצמו ומאריך בפיוט המודים שאומר כדי לשוח עם הש"צ תחלה וסוף. 'סבר'. מצפה, מלשון "שמא תאמר אבד סברם" הוא:

Rabbi Chalafta ben Shaul taught: All bow with the chazan at Modim. Rabbi Zeira said, "Only at [the word] Modim." Rabbi Zeira savar the krovah, to bow with him in the beginning and end.

<u>Pnei Moshe</u>: Krovah is the piyut we say at Modim during the repetition of the amidah, "Modim anachnu lach..." It is as Midrash Rabbah to Parshat Emor says, on the verse, 'And you shall take for yourselves'. "What is the meaning of 'From all of the spices of the peddler'? For he read, taught, was a paytan and a darshan." And the Aruch explained, "Karov and paytan." Meaning: Even though Rabbi Zeira said that one need bow only at [the word] Modim, and not the end of the blessing, still, he was strict for himself and he went on at length with the piyut of Modim, so as to bow with the chazan in the beginning and end. "Savar" means "anticipated", as in, "Lest you say, they have lost their seiver."

5. Rokeiach (12th-13th century Germany), Hilchot Rosh HaShanah 200

למה אין אומרים זולתות בראש השנה וביום הכיפורים? לפי שאנו צריכין לומר אמת ויציב כהלכתו, שהוא ו' פעמים אמת כנגד ו' פעמים אמת שמש בבראשית: 'ברא אלקים את התנינים' ויברא אלקים את האור' 'וירא אלקים את כל אשר עשה' 'ויברא אלקים את התנינים' 'ויברא אלקים את האדם' 'אשר ברא אלקים לעשות'. ובראש השנה אומר "זה היום תחלת מעשיך" הואיל ותחלת מעשיו הוא צריכין לומר ו' פעמים אמת שאם היינו אומרים זולתות לא היינו אומרים ו' פעמים אמת באמת ויציב. ויום הכפורים אעפ"י שאינו תחלת מעשיו מכל מקום הואיל ובינונים תלויין ועומדין מראש השנה ועד יום הכפורים וגם חותם ביום הכפורים הוי כתשלומין.

Why do we not say *zulat* on Rosh HaShanah and Yom Kippur? Because we must say *Emet v'Yatziv* properly, six times *Emet* for the six appearances of *emet* in Creation... Because this is the beginning of His deeds, and so we must say *emet* six times. If we were to say *zulat*, we would not say *emet* six times in *Emet v'Yatziv*. And Yom Kippur is not the start of His deeds, but since intermediate people are suspended and waiting from Rosh HaShanah To Yom Kippur, and judgment is sealed on Yom Kippur, it is like the completion [of Rosh HaShanah].

6. Maharil (14th-15th century Germany), Tefillot shel Rosh HaShanah 7

טעם אחר קרובץ חסר, ל' 'קול 'רנה 'וישועה 'באהלי 'צדיקים ואין שמחה בר"ה.

7. Rabbi Avraham Ibn Ezra (12th century Spain) to Kohelet 5:1

וכלל אומר יש בפיוטי רבי אליעזר הקליר מ"כ, ארבעה דברים קשים:

- הדבר האחד כי רובי פיוטיו חידות ומשלים... ולמה לא נלמד משלמה שלא היה חכם אחריו כמוהו והנה תפלתו שהתפלל מודעת וכל יודע לשון הקדש יבין אותה ואיננה חידות ומשלים...
- והדבר השני שפיוטיו מעורביים בלשון תלמוד וידוע כי יש כמה לשונות בתלמוד ואינמו לשון הקדש... ואף כי בעת התפלה ולמה לא נלמד מן התפלה הקבועה שהיא כלה דברי צחות בלשון הקדש ולמה נתפלל בלשון מדי ופרס ואדום וישמעאל,
- והדבר השלישי אפילו המלות שהם בלשון הקדש יש בהם טעיות גדולות...יש אומרים אין משיבין את הארי אחר מותו התשובה רוח קל עשתנו כלנו ומחומר קורצו הקדמוני' כמונו ואוזן מלים תבחן...
- והדבר הרביעי שכל פיוטיו מלאים מדרשות ואגדות וחכמינו אמרו אין מקרא יוצא מידי פשוטו א"כ אין ראוי להתפלל אלא על דרך פשט ולא על דרך שיש לו סוד או הוא על דרך משל...

In general, I will say there are four difficult elements in the *piyutim* of Rabbi Elazar haKallir, may he rest in honour:

- First, most of his *piyutim* are riddles and parables... And why should we not learn from Shlomo, after whom none were as wise? The prayer he prayed is known, and anyone who knows Hebrew will understand it, it is not of riddles and parables...
- Second, his piyutim are mixed with talmudic language, and it is known that the Talmud includes various languages, not only Hebrew... And even during prayer, and why should we not learn from the established prayer, which is entirely of pure language, in Hebrew, and not pray with the language of Medea, Persia, Edom and Yishmael.
- Third, even the Hebrew words have great errors... Some say that one may not respond to the lion after his death, but the response is "The spirit of Gd created us all," (cf. lyov 33:4) the early ones were formed from matter like us, and "the ear will judge words" (cf. lyov 34:3)...
- 8. Rabbi Shimon ben Tzemach Duran (Tashbetz) (14th-15th century Majorca/Algiers) 1:33

ואם לפעמים כותב בקצת כתביו קצת שגגות, לא מפני זה יוצא מגדר תלמיד לפי שהוא גר ומנעוריו לא גדל על לשון הקדש... ומדקדקי הלשון השיבו כמה תשובות על ר' אלעזר קליר שהיה מגדולי התנאים שמצאו בפיוטיו כמה שגגות לפי הדקדוק לפי שאין זה פוגם מעלת החכם אם אינו יודע דקדוק הלשון והמלות:

And if, at times, this person makes some mistakes in his writings, this does not remove him from the classification of a *talmid*; he converted to Judaism, and he did not grow up with Hebrew... And the grammarians have offered a number of criticisms of Rabbi Elazar haKallir, who was one of the great Tannaim, for they found in his *piyutim* some errors in grammar, because this is not a defect in the stature of a scholar, if he doesn't know grammar of language and words.

Are we allowed to include *piyutim* within tefillah?

9. Mishnah Berachot 1:4 (11a)

בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה, ובערב מברך שתים לפניה ושתים לאחריה. אחת ארוכה ואחת קצרה. מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר לקצר אינו רשאי להאריך. In the morning one recites two blessings before and one after, and in the evening two before and two after. One long and one short. Where they said to extend, one may not be brief. Where they said to be brief, one may not extend.

10. Talmud, Berachot 34a

אמר רב יהודה לעולם אל ישאל אדם צרכיו לא בשלש ראשונות ולא בשלש אחרונות אלא באמצעיות דאמר רבי חנינא ראשונות דומה לעבד שמסדר שבח לפני רבו אמצעיות דומה לעבד שמבקש פרס מרבו אחרונות דומה לעבד שקבל פרס מרבו ונפטר והולך לו.

Rav Yehudah said: One may not ask for his needs, neither in the first three [blessings of the amidah] nor in the last three, but only in the middle, for Rabbi Chanina said that the first ones resemble a slave organizing praise before his master, the middle ones resemble a slave seeking a 'prize' from his master, and the latter resemble a slave who has received a 'prize' from his master, and departs.

11. Rabbeinu Tam (12th century France), cited in Shibbolei haLeket 28

הכי פירושה: "בין ארוכה בין קצרה" אכל ברכה וברכה קאי, ועל הראשונות פי' כן, כדאמרינן בפרקא קמא ובפרק החולץ "אחת בתולה ואחת בעולה." ו"מקום שאמרו לקצר אינו רשאי להאריך" ההוא משנה כברכת הפירות וכברכת המצות...

This is what it means: "Whether long or short" refers to all blessings. It explained thus for the first... "Where they said to be brief, one may not extend," is like the blessings on fruit, and on mitzvot...

12. Rabbi Natronai Gaon (9th century Babylon), Teshuvah 30 (Brody edition)

האומרין פיוטים באבות וגבורות ובכל תפלה (ותפלה) ובכל רגל ורגל מעניינו, ומרבין בו דברי אגדה ובט' באב ובפורים. אם אומרין בכל ברכה וברכה מעין אותה ברכה, ובראש השנה וביום הכפורים דברי ריצוי וסליחות, ובט' באב דברי חורבן הבית, הרשות בידן, ועיקר שאומרין בכל ברכה וברכה מעין פתיחתה ומעין חתימתה...

Those who say *piyutim* in *avot* and *gevurot* and in each prayer and in each festival according to its elements, and increase words of *aggada*, and on Tishah b'Av and Purim.

If they say the essence of each blessing in that blessing, and on Rosh HaShanah and Yom Kippur words of appeal and forgiveness and on Tishah b'Av words about the destruction of the Beit haMikdash, they may do so. The essence is that they say in each blessing an element of the beginning and the ending...

13. Rambam (12th century Egypt), Responsum 180

המותר למתפלל להפסיק בין הברכות שקודם קריאת שמע או שלאחריה בדבר מן הפיוטים החדשים...... התשובה להפסיק ביניהן בדבר מן הפיוטים הוא משגה וטעות גמורה, ואין פנים להתירו...

May one who is praying interrupt between the blessings before Shema or after it with one of the new *piyutim* ... Answer: Interrupting with one of the *piyutim* is error, a total mistake, and there is no room to permit it.

14. Rambam (12th century Egypt), Responsum 208

ואלה התחינות כולן והבקשות והתפלות המפורסמות מחיבורי הגאונים ז"ל והפיטנים, אסור לומר דבר מהן בשום פנים, לא ליחיד ולא לצבור לא בשבת ולא במועד, לפי שהחכמים ז"ל הקפידו שלא לומר הדבר היותר קטן מן זה הסוג בשבת, ואמרו שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא ורחמיו מרובין וזה על דרך ההודעה, לא על דרך הבקשה. ובשביל זה הושמטו הברכות האמצעיות של שמנה עשרה, להיותן כולן בקשה, וזה דבר, שלא ייעלם מאיש מתלמידי חכמים, אם יעוררוהו עליו, ולא יכחישנו אלא המתנגד לדברים הנראים לעין. וכמו שהתפלה היא עבודה נכבדה מאד, כך קיום מצוותו יתעלה, לכבד ימים שכבדם, שיהיו נהוגים כפי שקבע, (הוא) העבודה היותר נכבדה, והוא שיהיו שבתות למנוחה ומועדים לשמחה ולא לעשותם ימי צום ובכי וצעקה ולא לומר בהם ג"כ אלא הדברים, שאמירתם מתאימה למצבים, אשר תארנו. זוהי דעתי, שהעיון מחייבה, ומי שסובר אחרת הניחהו בדעה, שהוא מדמה. וכתב משה.

And all of these well-known pleadings and prayers composed by the Gaonim z"l and the *paytanim*, one may not say any of them in any way, not an individual and not a community, not on Shabbat and not on a festival, because the sages were concerned not to say the smallest thing of this kind on Shabbat. They said, "It is Shabbat, not to cry out, and healing will come soon, and His mercy is great," as a declaration, not a plea. And because of this, all of the middle blessings of the amidah are removed, as they are all requests. This would not escape the eyes of any Torah scholar, if asked, and the only one who would deny it would be someone who contradicts that which is visible to the eye. And just as prayer is a greatly esteemed form of service, so too the fulfillment of His commands, to honour the days He has honoured, acting as has been established. This is the most honoured form of service, for Shabbat to be for rest and festivals for joy, and not to make them days of fasting and crying and wailing, and not to say anything other than that which is appropriate for those situations, as we have described. This is my view, which is mandated by logic, and one who believes otherwise is imagining things. So wrote Moshe.

15. Rambam (12th century Egypt), Responsum 260

אלו הברכות כולן יש בהן שינוי ממטבע הברכות והן מסוג החיזון המפורסם בכל הארצות, ועיקר זה המנהג שידבק בו הדבק לפי קביעת החזנים, לא לפי קביעת תלמידי החכמים. סוף דבר, אסור לשנות בברכות מן המטבע שטבעו החכמים ולא להחליפן באחד מאותם הפיוטים אשר חיררות המאוחרית

All of these blessings involve changing the form of the blessings, they are of the form of cantorial song which is well-known in all the lands. This practice, in essence, is for those who cling to it to follow what the *chazanim* establish, and not what the sages establish. Bottom line: One may not alter the blessings from the form established by the Sages, and one may not exchange them for one of those *piyutim* composed by the later figures.

16. Rambam (12th century Egypt), Responsum 254

אסור לשנות ממטבע שטבעו חכמים בברכות בשום פנים, וכל המשנה טעה. ומה שהבאת ראיה מן "אלו נאמרין בכל לשון", אינו ראיה, לפי שהוא אינו מוסיף על העניינים ואינו גורע מהם, אלא משנה הלשון לבד. ואין זה כמו הפיוטים אשר הם תוספת עניינים והבאת דברים הרבה שאינם מעניין התפלה, ונוספים לזה משקלם וניגונם, ויוצאת התפלה מגדר תפלה (ונעשית) לשחוק. וזו הסיבה היותר גדולה לחסרון הכוונה ושההמון מקילים ראש לשוחח (באמצע התפלה), לפי שהם מרגישים, שאלו הדברים הנאמרים אינם מחויבים. ונוסף לזה, שאלו הדברים שחברו הם לפעמים דברי משוררים, לא תלמידי חכמים, עד שיהיו ראויים להתחנן בדבריהם ולהתקרב בהם לאלקים ושיסירו מן הדברים שחברו הנביאים, על כולם השלום ורצון אלקים...

One may not alter the form minted by the sages for blessings in any way; anyone who changes it is erring. Your proof from [the mishnah's statement regarding prayer] "These may be said in any language" is not proof, because that refers to neither adding nor subtracting, but simply changing the language. This is not like the *piyutim* which are additions and introduction of many things which are not of the essential prayer, and their metre and tune is added, and prayer stops being prayer and becomes a joke. This is the greatest cause of deficiency of concentration, and the masses taking lightly speech (during prayer), because they feel that these things which are being said are not obligatory. Further, these *piyutim* are sometimes the words of poets, not Torah scholars, such that it would be worthwhile to plead with their words and use them to draw close to Gd, and to remove that which was composed by the prophets and those on the level of prophets, peace and Divine desire be upon all of them...

17. Rabbi Avraham Ibn Ezra (12th century Spain) to Kohelet 5:1

אמר אברהם המחבר, הנה נא הואלתי לדבר: כי בעבור היות כבוד המקום מלא כל מקום ולא יוכל האדם להשמר בכל מקום הוכן לו מקום שיהיה לו קבוע לתפלתו והוא חייב לכבדו גם חייב הוא האדם להודות ולשבח לאלקיו בכל רגע כי חסדו עמו בכל חלקי הרגע שיחיינו ויתענג בהרגשות רק בעבור היות האדם מתעסק בעסקי העולם הושם לו זמן שיתפלל בו והם עתים ידועים ערב ובקר וצהרים כי כל מי שיש לו עינים ידע עת צאת השמש ועת נטותו ועת בואו על כן חייב אדם שיתפלל שישמור פתחי פיו ויחשוב בלבו שהוא עומד לפני מלך, בידו להחיות ולהמית על כן אסור שיתפלל אדם ויכניס בתוך תפלתו פיוטין לא ידע עיקר פירושם ולא יסמוך על המחבר ברצונו הראשון כי אין אדם אשר לא יחטא או המעתיקים חטאו.

Avraham the author said, I have decided to speak: Because the glory of Gd fills every place, and no one can be careful in every place, a place is established for him to be fixed for his prayer, and he must honour it. One is also obligated to thank and praise his Gd at every moment, for His generosity is with him at every portion of a moment, giving him life and pleasure through his sensations, but only because a person is involved in this world, he was set a time at which to pray, known times, evening, morning and noon, for anyone with eyes can know when the sun rises, and when it inclines, and when it sets. Therefore, one who will pray must guard the entrances of his mouth, and think in his heart that he is standing before the King, who has the power to give life and to kill. Therefore, one may not pray and introduce into his prayer *piyutim* the essence of which he does not understand. And he should not depend upon the initial intent of the composer, for there is no one who does not sin, or the copyists sinned.

18. Rabbeinu Tam (12th century France), cited in Shibbolei haLeket 28

ותמה על עצמך לפי דברי השמחים ללא דבר פעוטות טועין בפשוטות. וכי לא ידעו גדולי הדור הא דלא ישאל אדם צרכיו, ועוד שהאריכו בהם יותר מאמצעיות? אלא פשוט ביום [כיום?] שנכון להרבות בשבחו של מקום ובצרכי צבור, ובשלש ראשונות יותר כגון זכרנו ומי כמוך ובכן תן פחדר וסדר הקדושה...

Be shocked at the words of those who rejoice for nothing, children who err in simple matters! Did the giants of the generation not know that one should not request his needs, and further that they extended these [initial blessings] more than the middle ones? Rather, it is clear in day [as day?] that it is appropriate to increase the praise of Gd and the requests for communal needs, and especially in the first three blessings – like *Zochreinu*, *Mi Kamocha*, *UvChen ten pachdicha*, and *Kedushah*...

A Closing Note

19. Rabbi Yosef Dov Soloveitchik (20th century USA), Halakhic Man pp. 58-59

Halakhic man never accepted the ruling of Maimonides opposing the recital of *piyyutim*, the liturgical poems and songs of praise. Go forth and learn what the *Guide* sought to do to the *piyyutim* of Israel! Nevertheless, on the High Holidays the community of Israel, singing the hymns of unity and glory, reaches out to its Creator. And when the Divine Presence winks at us from behind the fading rays of the setting sun and its smile bears within it forgiveness and pardon, we weave a "royal crown" of praise for the *Atik Yomin*. The Ancient One. And in moments of divine mercy and grace, in times of spiritual ecstasy and exaltation, when our entire existence thirsts for the living G-d, we recite many *piyyutim* and hymns, and we disregard the strictures of the philosophical *midrash* concerning the problem of negative attributes. The Halakha does not deem it necessary to reckon with speculative concepts and very fine, subtle abstractions on the one hand and vague feelings, obscure experiences, inchoate affections, and elusive subjectivity on the other. It determines law and judgment in Israel.

20. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 584:1

ומאריכים בפיוטים ותפלות עד חצות (מהרי"ל).

And we extend with *piyutim* and prayers until midday.

21. Rabbi Yisrael Meir Kagan (20th century Poland), Mishneh Berurah 584:5

:עד האריך אבל בניגונים אין להאריך יותר מחצות ובחול יכול להאריך בד"א בפיוטים ותפלות אבל בניגונים אין להאריך יותר מחצות ובחול יכול להאריך בד"א בפיוטים ותפלות אבל בניגונים אין להאריך יותר מחצות "Until midday" – at least. And if it is Shabbat, one should not extend beyond midday. And during the week one may extend. When is this said? With *piyutim* and prayers; one should not extend with tunes.

22. Rabbi Chaim Mordechai Margulies (18th-19th century Ukraine), Shaarei Teshuvah 584:2

:ש"ש: אפשר יש לו ליקח פנאי ללמוד פי' הפיוטים להתפלל, ועיין לעיל סי' ק' שכתב הט"ז דבפיוטים צריך להסדיר תפילתו ע"ש: And anyone who is able should take the opportunity to learn the meaning of the *piyutim* to pray. And see Taz's comment that regarding *piyutim*, one must arrange his prayer [in advance].